

zemědělských pozemků bylo zeměděl. vyrovnání hladce přijato, kdežto u nepatrných rolníků, ač nikoliv příliš předlužených, přijato nebylo.

Josef Havelka.

Ještě CPO a soudnictví.

1. Na straně 309, ročníku 1936/37 Právní praxe, upozornil soudní rada Dr. Josef Fiala na to, že civilní řád soudní umožňuje soudu z moci úřední odročiti rok, jestliže včasnému dostavení jedné neb obou stran nebo tomu, aby jednání mezi nimi bylo zahájeno, nebo v něm pokračováno, vadí překážka nepřekonatelná, nebo přece velmi značná, a zejména když by bez odročení některá ze stran utrpěla škodu nenahraditelnou (§ 134 č. 1 c. ř. s.). Připomínáme tento předpis ještě jednou, neboť v praxi opět se vyskytly pochybnosti při protileteckém cvičení.

2. Hůře jest na tom trestní řád, který podobného ustanovení nemá.

Podle § 274 tr. ř. může býti hlavní přelíčení odročeno, když obhájce obžalovaného nepřišel k hlavnímu přelíčení.

Podle § 276 tr. ř. může býti podle uvážení soudu odročeno hlavní přelíčení i tehdy, má-li soud za to, že pro vnější překážky jest potřebné nebo případné, aby se s přelíčením na čas ještě vyčkalo.

Ostatní důvody odročení nepřicházejí pro naši otázku v úvahu.

Nedostaví-li se však soukromý žalobce nebo jeho právní zástupce, platí při soukromé žalobě nevyvratitelná domněnka § 46, odst. 3 tr. ř., že soukromý žalobce ustoupil od stihání a řízení musí býti v takovém případě zastaveno dle § 259, odst. 2 ve znění zák. č. 209/1931. Právní účinky řečené domněnky nemohou býti žádným

způsobem odstraněny a nezáleží vůbec na tom, zda soukromý žalobce nebo jeho právní zástupce zmeškal hlavní přelíčení svojí vinou, či pro překážky vzniklé na př. protileteckým cvičením (sr. Vážný tr. 5501).

Soukromí žalobci v trestních věcech tedy musí na toto nebezpečí pamatovati a vyčkávati raději přímo u soudu, neboť by se snadno mohlo státi, že by jim dostavení při protileteckém cvičení bylo znemožněno. Na tyto okolnosti ovšem měl především pamatovati zákonodárce, když upravoval CPO.

Žádáme své čtenáře, aby nám svoje poznatky z praxe v posledním směru oznámili.

Nové daňové zákony.

I.

Zákonem č. 246/1937 byl prodloužen zák. č. 177/1931 ve znění zák. č. 120/1932 o přechodné přírážce k dani důchodové a k dani z tantiem a byla rozšířena jeho platnost.

Přechodná přírážka činí (podle sazeb stanovených zákonem z 15. VII. 1932, č. 120) 30—100% vyměřené daně důchodové při důchodech přesahujících 15.000 Kč. Nové jest zejména ustanovení o splatnosti této přírážky, která se řídí ustanovením § 269 zák. o př. d.

Přechodná přírážka byla vybírána k důchodové dani za berní roky 1930—1935, na berní rok 1936 se k důchodové dani nepřirážela, naproti tomu však podle zákona č. 226/1936 se vybírala k důchodové dani na berní rok 1937 (t. j. kalendářní rok 1936 ve smyslu novelisovaného čl. XVII. uvoz. zák. k zák. o př. d.) a nyní podle zák. č. 246/1937 vybere se též k dani důchodové na berní roky 1938—1940.

Podle vlád. návrhu měla původně býti hned stanovena i na berní roky 1941—1942, tedy na 5 let předem, k tomu však nedošlo a uzákoněna byla zatím jen na 3 roky předem.

II.

Zákonem čís. 247/1937 byly zavedeny dvě další mimořádné daně resp. přírážky k přímým daním, totiž

- a) příspěvek na obranu státu,
- b) mimořádná daň ze zisků.

a) **Příspěvek na obranu státu** jest upraven v §§ 1—7 a v §§ 14 až 16 zák. č. 247/1937.

1. Příspěvku na obranu státu podléhají jak osoby fyzické (neodevzané pozůstalosti), tak osoby nefyzické (právnícké), ovšem za předpokladu, že tyto osoby fyzické (resp. pozůstalosti) jsou podrobeny dani důchodové, osoby nefyzické pak zvláštní dani výdělkové, a jen ohledně spolků zřízených podle všeobecných předpisů o spolčování jest stanoveno, že podléhají příspěvku na obranu státu, pokud jsou podrobeny všeobecné dani výdělkové (neboť ostatní subjekty podléhající všeobecné dani výdělkové, ať jsou to osoby fyzické, společníci veřejných společností, nebo jiní členové sdružení osob mimo spolky, které podléhají všeobecné dani výdělkové, jsou postiženy příspěvkem na obranu státu již proto, poněvadž podléhají dani důchodové).

Pokud jsou řečené osoby, zmíněné v § 1, osvobozeny od daní, nebudou podléhati příspěvku na obranu státu, až na výjimky uvedené v § 5. Nebudou tedy podléhati příspěvku na obranu státu osoby, osvobozené podle zásad mezinárodního práva (§ 2, odst. 1, č. 2 zák. o př. d.), osoby, jejichž důchod nepřesahuje daně

prosté minimum (§ 3 zák. o př. d.), subjekty osvobozené od daně, protože slouží veřejným dobročinným nebo užitečným účelům (§§ 51, 72 zák. o př. d.).

Zdůrazniti jest, že podle § 15 jest příspěvek na obranu státu odčítatelný od základu daně důchodové a daní výdělkových za podmínek stanovených v § 15 č. 1, písm. e), § 55, odst. 2 a § 78 písm. f) zák. o př. d.

2. Výše příspěvku na obranu státu jest stanovena v § 2. Jest omezena jednak Reischovou klausulí a jednak okolností, že nesmí přesahovati určité procento (60 resp. 80%), vypočítané ze základu zjištěného součtem daně důchodové a přechodné přírážky ve smyslu zák. č. 177/1931 ve znění č. 120/1932 a 246/1937, o kterém mluveno shora sub I. (§ 2, odst. 1, č. 1, lit. a), na který další ustanovení § 2, odst. 1, č. 1, lit. c) a § 2, odst. 1, č. 2 odkazují slovy »shora zmíněná« přírážka. Tato dikce zákona jest ovšem zcela neobvyklá a může sváděti k nedopatření. Nejen tím, avšak i češtinou jest zákon č. 247/1937 velmi trapný (na př. § 5, odst. 1: »... která připadá na této dani podrobený ryzí výtěžek«).

3. Pro jiné příjmy než příjmy služební a funkční, jest v § 2, odst. 1, č. 2 stanoveno, že příspěvek na obranu státu se vybere ve výši 4% »čistých příjmů«.

Původně měl býti pojem »čistý příjem« stanoven úplně samostatně a měly býti odčítatelnými pouze úroky z dluhů soukromých a břemena zakládající se na soukromoprávních titulech (důvodová zpráva k vlád. návrhu, tisk 1112). Rozpočtový výbor (zpráva, tisk 1174) velmi záslužně přispěl zde k jasnosti a zjednodušení přeformulováním § 2, odst. 2 tak, jak byl uzákoněn. Čistým příjmem rozumí se příjem po odečtení všech!

s r á ž e k v § 15 zák. o př. d. uvedených, které byly u z n á n y při uložení daně důchodové na příslušný berní rok za odčitatelné. Tím nabývá veliké důležitosti otázka srážek u daně důchodové. *Přehled srážkových položek proto otiskujeme v rubrice »Z právní praxe« zvlášť* a upozorňujeme na to, že podle § 6, odst. 5 nelze brojiti proti vyměření příspěvku na obranu státu s právním účinkem proto, že byl vzat základ příspěvku shodný s vyměřovacím základem, případně s vyměřenou výší příslušné p ř í m é d a n ě. Musí proto poplatník uplatnit především srážky u daně důchodové (resp. u všeobecné či zvláštní daně výdělkové), aby mu mohly prospěti při vyměření příspěvku na obranu státu. Rozhodují jen srážkové položky u z n a n é (třeba v cestě instanční), nikoli srážkové položky uplatňované.

V této souvislosti jest poukázati na resoluci výboru rozpočtového (tisk 1174), v které rozpočtový výbor připomíná, aby veškerá berní praxe svědomitě dbala ustanovení hlavy VIII (trestní ustanovení) a IX (společná ustanovení, týkající se zejména vyměřování a vymáhání daní) zák. o př. d., a vybízí vládu, aby pečlivě dohlížela na to, aby bylo dbáno daňové spravedlnosti, kterou poplatník může právem požadovati při velkých obětech, které nové daňové zákony mu ukládají.

4. Podle § 15 nepodléhá příspěvek na obranu státu jakýmkoli přírážkám nebo dalším příspěvkům.

b) **Mimořádná daň ze zisků** jest upravena v §§ 8—16 zák. č. 247/1937.

Vládní návrh, tisk 1112, nazýval daň »daní z mimořádných zisků«. Teprve rozpočtový výbor navrhl změnu názvu na »mimořádnou daň ze zisků«, neboť zisk přes 50.000 Kč zajisté není ničím mimořádným.

Ačkoliv všeobecná část důvodové zprávy vládního návrhu mluví o tom, že mají býti mimořádnými opatřeními postiženy hlavně příjmy tak zv. fundované, t. j. plynoucí z určitých majetků (pozemkového, domovního, kapitálového a podnikového), jsou mimořádnou daní ze zisku postiženy jen příjmy z výdělečných podniků a ze zaměstnání, směřujících k dosažení zisku, avšak pouze ve smyslu daňových zákonů, tedy činnost podléhající daním výdělkovým, takže jiná podnikatelská činnost ve smyslu národohospodářském postižena není, což vede k dosti těžko pochopitelné diskriminaci, která již při projednávání osnovy zavdala podnět k výtkám z kruhů podnikatelských. Jisto jest, že na př. i výtěžek z majetku pozemkového je v peněžním hospodářství výtěžkem podnikání a že se značně zvýšil přechodnou zbrojařskou konjunkturou, neboť konec konců i tento výtěžek se měří v penězích a nikoli množstvím, a má na něj vliv konsumpční schopnost a koupěchtivost spotřebitelů.

1. Mimořádné dani ze zisků tedy podléhají jen běžné výtěžky, podrobené všeobecné nebo zvláštní dani výdělkové. Původně neměla býti daň z mimořádných zisků odčitatelná, uzákoněna však byla posléze odčitatelnost za podmínek platných pro odčitatelné daně dle § 15, č. 1, písm. e), § 55, odst. 2 a § 78 písm. f) zák. o př. d.

2. S a z b a daně jest stanovena v § 11.

Dani podléhají výtěžky podrobené zásadně všeobecné dani výdělkové, jestliže přesahují 50.000 Kč. Jakmile však přesahují tuto hranici 50.000 Kč i jen nepatrně, podléhají dani celé, ne tedy jen co do částky řečenou hranici přesahující. Sazba

jest odstupňována od 2½% do 8% a přechod jednotlivých stupňů, jakož i přechod z hranice prosté mimořádné daně ze zisků do hranice této dani podléhající, jest vyrovnán obvyklou Reischovou klausulí.

Pokud jde o podniky podrobené zásadně zvláštní dani výdělkové, stanovena byla výše mimořádné daně ze zisků v § 11, č. 2 někde určitým procentem ze základu podrobeného již zvláštní dani výdělkové, a někde se stanoví, že výtěžek zásadně zvláštní dani výdělkové podrobený, avšak od ní osvobozený, bude

podroben dani rovnající se zvláštní dani výdělkové a tato daň bude mimořádnou daní ze zisku.

3. Mimořádná daň ze zisků nepodléhá v žádném případě vybírání jakýchkoli přírážek a příspěvků.

III.

Abychom mohli posouditi dosah nové úpravy, která bude platiti od kalendářního roku 1938 do kalendářního roku 1940 včetně, totiž pro berní roky 1939—1941 včetně, vypočítali jsme, jak se bude daňové

Daňové zatížení samostatné osobní výdělečné činnosti (§ 57, odst. 6 zák. o př. d.).

1	Důchodová daň bez branného příspěvku a příspěvek na obranu státu				Výdělková daň a mimořádná daň ze zisků				Součet 0/0 (5+9)
	2	3	4	5	6	7	8	9	
Cistý příjem po odečtení všech srážek v Kč	Daň s přechodnou přírážkou*)	Příspěvek na obranu státu	Součet 2+3	Součet 2+3 = 0/0 z příjmu (1)	Daň s 400/0 přírážkami po odečtení 20/0 slevy	Mimořádná daň ze zisků	Součet 6+7	Součet 6+7 = 0/0 z příjmu (1)	
30.000	1.540	1.200	2.740	9.1	600	—	600	2	11.1
40.000	2.380	1.600	3.980	9.9	1.600	—	1.600	4	12.9
50.000	3.600	2.000	5.600	11.2	2.600	—	2.600	5.2	16.4
60.000	4.650	2.400	7.050	11.8	3.600	1.500	5.100	8.7	20.5
70.000	6.240	2.800	9.040	12.9	4.600	1.750	6.350	9	21.9
80.000	7.520	3.200	10.720	13.8	5.600	2.000	7.600	9.5	23.3
90.000	9.120	3.600	12.720	14.3	6.600	2.250	8.850	9.8	24.1
100.000	10.880	4.000	14.880	14.9	7.600	2.500	10.100	10.1	25
110.000	13.430	4.400	17.830	16.2	8.600	4.400	13.000	11.8	28
120.000	15.470	4.800	20.270	16.9	9.600	4.800	14.400	12	28.9
130.000	17.510	5.200	22.710	17.5	10.600	5.200	15.800	12.1	29.6
140.000	19.720	5.600	25.320	18.1	11.600	5.600	17.200	12.3	30.4
150.000	21.930	6.000	27.930	18.6	13.200	9.000	22.200	14.8	33.4
160.000	25.560	6.400	31.960	19.9	14.800	9.600	24.400	15.3	35.2
170.000	27.900	6.800	33.700	19.9	16.400	10.200	26.600	15.6	35.5
180.000	30.240	7.200	37.440	20.8	18.000	10.800	28.800	16	36.8
190.000	32.760	7.600	40.360	21.2	19.600	11.400	31.000	16.3	37.5
200.000	35.280	8.000	43.280	21.6	21.200	12.000	33.200	16.6	38.2
250.000	47.880	10.000	57.880	23.1	29.200	15.000	44.200	17.7	40.8
300.000	60.480	12.000	72.480	24.2	37.200	18.000	55.200	18.4	42.6

*) K důchodové dani uvedené v sloupci 2 a 4 není připočten 10%ní branný příspěvek.

zatížení jeviti (bez daně z obrátu) u poplatníků, kteří mají nárok na 20% slevu z všeobecné daně výdělkové dle § 57, odst. 6 zák. o př. d. (svobodná povolání advokátů, notářů, lékařů, ovšem těchto jen potud, pokud půjde o jejich příjmy jiné než služební, spisovatelů, umělců, obchodních jednatelů a p., jakož i živnostenská a obchodní zaměstnání, záležející v takových osobních výkonech poplatníkových, jež není možno vykonávat zástupcem, zkrátka poplatníků, kteří jsou odkázáni na výtěžek své osobní činnosti bez podstatného spolupůsobení kapitálu takovou měrou, že bez této činnosti by provozování jejich podniků nebo samostatného za-

městnání bylo na trvalo nemožné). V našich příkladech jest předpokládána výše přírážek k všeobecné dani výdělkové 400%. Dále se předpokládá, že poplatník nepodléhá 10% nímu brannému příspěvku dle zákona 226/1934, který se počítá z daně důchodové bez přechodné přírážky (§ 5 vl. nař. 110/1936). Pro poplatníky tomuto brannému příspěvku podléhající se důchodová daň níže uvedená tedy ještě o něco zvýší.*)

*) Podrobně o všem pojednává právě vyšlý spis M. Holuba a Dr. J. Leiperta: Příspěvek na obranu státu a mimoř. daň ze zisků, která obsahuje i všechny tabulky.

P o č a s o p i s e c h .

Profesorský sbor právnické fakulty Karlovy university o osnově zákona o obchodně hospodářských konsulentech.

Jest vskutku potěšitelným zjevem, že profesorský sbor právnické fakulty Karlovy university zvedl varovný hlas proti uzákonění osnovy zákona o obchodně hospodářských konsulentech a po referátu prof. Dra H o r y učinil toto usnesení (Ústředí, roč. 1937, str. 34):

Profesorský sbor právnické fakulty Karlovy university, prostudovav osnovu zákona o obchodně hospodářských konsulentech, má za svou povinnost pozdvihnouti svůj varovný hlas proti tomu, aby se osnova stala zákonem, a to v zájmu bezpečnosti právního řádu a udržení náležité úrovně při používání jeho i v zájmu právnického povolání vůbec, jež je osnovou zcela nepochybně a neprávem snižováno.

Osnova uvádí všeobecně jako práva obchodně hospodářských konsulentů: »vykonávat práce, udílet porady a zastupovat strany v záležitostech, souvisejících s vedením podniku nebo se správou jmění po stránce obchodně hospodářské, nikoli technické«; v jednotlivostech pak uvádí jako jejich právo: »zhotovovat a zkoumat všechny práce v záležitostech daní, dávek

a poplatků, spolupůsobiti při zakládání, správě, přeměně, fusi, likvidaci a sanaci podniku a při finančních transakcích všeho druhu, raditi stranám, zastupovat je před úřady a podávat posudky«.

Při posuzování dosahu těchto práv dlužno míti na mysli, že každá obchodně hospodářská činnost je upravena právními předpisy, které jsou jednak samy o sobě velmi složité, jednak však netvoří samostatnou, od ostatního právního řádu oddělenou a zcela izolovanou část, nýbrž jsou jeho organickou součástí. Nemohou býti tedy správně hodnoceny a vyloženy tím, kdo neovládá celý soubor právního řádu a nebyl právnicky odborně školen k tomu, aby dovedl postihnouti a odhadnouti vnitřní souvislost jednotlivých ustanovení a jejich zakotvení v celkovém právním řádu. Důvodová zpráva sama mluví o »spletitosti, složitosti a komplikovanosti« hospodářského života a přiznává, že »jest to zejména spleť zákonů a veřejnoprávních předpisů, které zasahují čím dále tím více do hospodářského života a jejichž neznalost může přivoditi těžkou újmu podniku, někdy i jeho hospodářskou zkázu«.

Tomuto správnému poznatku neodpovídá však prostředek, jímž chce osnova čeliti nebezpečí, hrozcímu, jak sama přiznává, jednak ze spleti právních předpisů, jimiž je hospodářský život nutně upraven, jednak z neznalostí jejich. Neboť prostředek, jež doporučuje, totiž vytvoření ob-